

مخالفت اوپاما و موافقت مرکل با ایجاد «منطقه امن» در سوریه

باراک اوپاما، رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا که به آلمان سفر کرده است با ایجاد منطقه امن در خاک سوریه مخالفت کرد و گفت بدون سیطره نظامی بر بخش بزرگی از سوریه، ایجاد منطقه امن در این کشور موفقیت آمیز نخواهد بود. او همچنین خواستار تقویت آتش بس در سوریه شد. ایجاد منطقه امن در خاک سوریه، درخواست اصلی و جدی ترکیه است. آلمان هم به تازگی از این ایده حمایت کرده است. براساس این ایده، مناطقی در نوار مرزی سوریه با ترکیه، به عنوان منطقه امن اعلام می‌شود. همچنین یک نیروی نظامی خارجی باید بتواند از حملات هوایی و زمینی دیگر نیروهای نظامی به این منطقه جلوگیری کند. براساس پیشنهاد ترکیه، این منطقه می‌تواند محل اسکان پناهنجویان سوریه باشد. اوپاما تأکید کرد مخالفتش با ایجاد منطقه امن در خاک سوریه نه ایدئولوژیک بلکه به دلیل مسائل اجرایی آن است. وی توضیح داد که با اصل ایجاد منطقه امن مخالفتی ندارد بلکه مشکل در توانایی اجرایی چنین ایده‌ای است. اوپاما افزود: «واقعیت این است هنگامی که این مسئله را با وزارت دفاع آمریکا به بحث گذاشتیم و درباره چگونگی اجرای آن به شکل ملموس گفت‌وگو کردیم، به این نتیجه رسیدیم که اجرای آن سخت است، مگر اینکه بتوان بر بخش زیادی از کشور سوریه، سیطره نظامی پیدا کرد». آنگلا مرکل، صدراعظم آلمان هم به صورت مقدماتی گزینه ایجاد منطقه امن را تأیید کرد. اما روز یکشنبه گفت که اجرای این ایده راتنها در چارچوب توافق میان دولت سوریه و مخالفان مسلح، قابل اجرا می‌داند. مرکل تأکید کرد: «هرگونه دخالت نظامی خارجی در سوریه برای تحمیل یک واقعیت، فعلاً در دستور نیست».

مأموریت غیر ممکن

برنامه ۱۵ ساله محمد بن سلمان برای تحول در عربستان سعودی

عربستان سعودی قرار است امروز طرحی بلندمدت را با محور موضوعات اقتصادی و اجتماعی ارائه کند که هدف از آن، کاهش وابستگی این کشور به درآمدهای نفتی و نیز انجام اصلاحات معرفی شده است. با این حال، حتی پیش از انتشار جزئیات این طرح، نقدها و مباحث درباره آن آغاز شده و غیرعملی بودن آن برای کشوری مانند عربستان، مورد اشاره تحلیلگران قرار گرفته است. تحلیلگران ضمن اشاره به سابقه این گونه تلاش‌ها در عربستان سعودی و عوامل ناکامی آن‌ها، به پایداری این عوامل در طول زمان اشاره کرده و همین امر را دلیلی برای انتظار شکست برنامه جدید می‌دانند. شبکه خبری «العربیه» صبح امروز اعلام کرد که دولت عربستان سعودی، قصد دارد طرحی را با عنوان «چشم‌انداز ۲۰۳۰» معرفی کند که در چارچوب آن، تدابیری برای کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی و نیز یک «برنامه تحول ملی» پیش بینی شده است. محمد بن سلمان، جانشین ولیعهد سعودی که وظیفه اصلی را در تدوین این طرح به عهده داشته، پیش‌تر اعلام کرده بود که طرح تحول، شامل اقداماتی از قبیل افزایش مالیات‌ها، کاهش هزینه‌ها و تغییر شیوه‌های مدیریت اقتصادی دولتی خواهد بود. با این حال، در شرایطی که هنوز متن کامل و جزئیات این طرح به طور رسمی منتشر نشده، سایت شبکه خبری «سیان بی سی» به انتقاد از محورهای اصلی آن پرداخته و اشاره کرده که با توجه به مشکلات فراوان زیر بنایی و مدیریتی موجود در عربستان، این طرح نخواهد توانست دردی را از این کشور دوا کند. در این مطلب اشاره شده که عربستان سعودی به عنوان بزرگترین صادرکننده نفت جهان، بیش از هر چیز بر درآمدهای حاصل از این بخش متکی بوده؛ اما با کاهش شدید قیمت‌های نفت طی حدود دو سال گذشته، عربستان در کسری بودجه رکورد زده و یک کسری ۹۸ میلیارد دلاری را در سال ۲۰۱۵ تجربه کرده است. بر همین اساس، مقامات این کشور دست به کار شده‌اند تا پیش از خالی شدن کامل خزانه دولت، منابع درآمدی را تنوع بخشند. همین اواخر، محمد بن سلمان اعلام کرد که مالکیت شرکت نفتی «آرامکو» و برخی دیگر از دارایی‌های دولتی عربستان، به یک «صندوق عمومی» منتقل می‌شود که هدف از آن، تأمین سرمایه از بخش نفت و گاز

این کشور برای سرمایه‌گذاری در دیگر بخش‌ها است.

برخی تحلیلگران معتقدند که عربستان سعودی می‌تواند با تمرکز بر ۸ بخش غیرنفتی، تا سال ۲۰۳۰ میزان رشد تولید ناخالص داخلی خود را که در سال ۲۰۱۵ بالغ بر ۳/۴ درصد بوده، به دو برابر افزایش داده و حدود شش میلیون شغل ایجاد کند. از جمله این بخش‌ها می‌توان به تولید، معدن، گردشگری، سلامت و امور مالی اشاره کرد. اما با وجود اینکه عربستان سعودی از سال ۱۹۷۰ و همزمان با ارائه نخستین برنامه پنج ساله خود، موضوع تنوع بخشیدن به منابع درآمدی را دنبال کرده، پیشرفت در این حوزه به دلیل وجود موانع ساختاری، محدود بوده است. موانعی که استغن هرتوگ، دانشیار مدرسه اقتصاد لندن می‌گوید امروز نیز هنوز پابرجا هستند. به گفته این کارشناس اقتصادی، یکی از موانع اصلی این است که تقریباً همه چیز در عربستان سعودی، وابسته به تأمین مالی از جانب دولت است.

حدود دو سوم نیروی کار عربستان در بخش دولتی مشغول به کار هستند و بیشتر مردم حقوق بگیر دولت هستند. مجموع درآمد کسب شده از بخش خصوصی که به دست مردم می‌رسد، تنها حدود ۴ درصد از مجموع تولید ناخالص داخلی است.

هرتوگ با اشاره به این مسائل، می‌افزاید: «در نتیجه، در شرایط ریاضت اقتصادی، یعنی زمانی که قیمت نفت کاهش یافته و در پی آن، درآمد دولت نیز افت می‌کند، تقاضا به شدت پایین می‌آید و بخش خصوصی، این مسئله را احساس می‌کند... برای صنایع خصوصی دشوار است که در چارچوب ساختار فعلی فعالیت کنند». در بخش خصوصی که عمدتاً شامل صنایع ساخت و ساز، املاک، انرژی برق و ارتباطات می‌شود، ۸۰ درصد نیروی کار، از خارج، یعنی از کشورهای در حال توسعه تأمین می‌شود. حقوق پایین پرداختی به این کارگران مهاجر، مانع مشغول شدن شهروندان سعودی

در بخش خصوصی می‌شود. افزون بر این، اتباع خود عربستان بیشتر به مشاغل دولتی با درآمد بالاتر تمایل دارند؛ زیرا به شکلی غیررسمی، استخدام در این بخش و ثبات شغلی برایشان تضمین شده است.

سیاست «سعودی سازی» یا ترویج اشتغال اتباع سعودی در مشاغل نیازمند مهارت بالا یا مهارت متوسط بخش خصوصی، از سال‌ها پیش مورد بحث قرار گرفته، اما پیشرفت در این حوزه کند بوده است. صندوق بین‌المللی پول (IMF) در ماه دسامبر هشدار داد که برای محقق شدن برنامه تنوع بخشیدن به اقتصاد، انجام اصلاحات در حوزه نیروی کار، ضروری است. کنترل شدیدتر بر مشاغل و دستمزدهای بخش دولتی، تغییر تمرکز آموزش و پرورش به سمت مهارت‌های مورد نیاز در بخش خصوصی و افزایش رقابت پذیری اتباع سعودی در بخش خصوصی، از جمله ساز و کارهای اساسی است که IMF پیشنهاد کرده است. با این حال، به گفته هرتوگ، برنامه تحول جدید سعودی‌ها، به کم کردن فاصله بین دو بخش مذکور توجهی نشان نداده است.

به گفته کارشناسان، یکی دیگر از موانع موجود بر سر راه تنوع بخشی به اقتصاد و آزادسازی اقتصادی، نظام سیاسی حاکم بر عربستان است. مداوی الرشید، استاد مدعو دانشگاه ملی سنگاپور می‌گوید: «خوب است که شرکت‌های مشاوره‌ای همچون مک کینسی، ایده‌های جذاب را در عربستان مطرح کنند، اما این ایده‌ها می‌بایست در یک نظام سیاسی باز محقق شود که با چالش‌هایی که عربستان در پیش رودارد، مواجه نیست». این استاد دانشگاه می‌گوید فقدان شفافیت و پاسخگویی، به همراه درجه بالای فساد، موانعی هستند که جلوی توسعه بیشتر بخش خصوصی را می‌گیرند. وی می‌افزاید: «ما حتی نمی‌دانیم موضوعات واقعی چه چیزهای هستند؛ ما به طور کامل نمی‌دانیم که بخش خصوصی چه وضعیتی دارد و نمی‌دانیم که عربستان چقدر نفت دارد؛ زیرا همه این‌ها، اسرار محرمانه هستند». به این ترتیب، موضوع اصلاحات در ساختار اقتصادی و اجتماعی عربستان، با چالش‌هایی مواجه است که به نظر نمی‌رسد برنامه جدید هم بتواند کمکی به رفع آن‌ها بکند.

رصدخانه

اعتراض به آزار و اذیت چینی در تایپه

آتش در امتداد روخانه با گاز متان؛ کوئینزلند، استرالیا

جستجو میان آوار یک هفته پس از زلزله، اکوادور

Associated Press

اسناد محرمانه ۱۱ سپتامبر منتشر می‌شود

کاخ سفید اعلام کرده است با وجود تنش‌های پیش آمده در روابط این کشور با عربستان اسناد مربوط به نقش عربستان در ماجرای یازده سپتامبر را منتشر می‌کند. پیش از این کنگره آمریکا و دولت این کشور اعلام کردند عربستان در حادثه ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ نقش دارد. در پی اعلام این مطلب از سوی واشنگتن، عربستان تهدید کرد در صورت ادامه این سیاست داری‌های خود را از آمریکا خارج می‌کند. گفته می‌شود اسناد مربوط به عاملان حمله تروریستی یازده سپتامبر نشان می‌دهد بیشتر افراد حاضر در آن تبعه عربستان هستند.

Bloomberg

تلاش شرکت‌های هوانوردی برای ورود به بازار ایران

از زمان لغو تحریم‌های اعمال شده علیه ایران در سه ماه پیش، شرکت‌های بین‌المللی هوا-فضا دنبال جای پای در این کشور برای بهره‌مند شدن از یک بازار عمدتاً بکر هستند. در این گزارش به شرکت «بمباردیه» مستقر در مونترال اشاره شده و آمده: «این شرکت سعی دارد با تأسیس یک شرکت هواپیمایی جدید در ایران، سهمی از این بازار داشته باشد». در همین راستا، مقامات منطقه آزاد قشم مذاکراتی در تهران با پیر بودن، رئیس اجرایی هیأت مدیره بمباردیه در مورد طرح ایجاد یک خط هوایی در جزیره جنوبی قشم انجام داده‌اند.

SKY NEWS

تعلیق مذاکرات صلح یمن در کویت

مذاکرات یمنی-یمنی در کویت، ۲۴ ساعت به حالت تعلیق درآمد. به نظر می‌رسد علت این امر، ادامه حملات عربستان علیه یمن با وجود اعلام آتش بس باشد. پیش از این، محمد عبدالسلام، سخنگوی جنبش انصارالله اعلام کرده بود که ادامه حملات هوایی عربستان در یمن، نشست صلح کنونی در کویت را تهدید می‌کند. وی افزود: «ادامه این حملات نشان می‌دهد که صحبت از توقف بمباران، دروغی بیش نیست و سرنوشت مذاکرات در سایه حملات کنونی متفاوت از دوره‌های سابق آن نخواهد بود».

AA

نشست فوق‌العاده سازمان همکاری اسلامی درباره «جولان»

سازمان همکاری اسلامی اعلام کرده که روز سه‌شنبه (فردا)، نشست فوق‌العاده‌ای به منظور بررسی تشدید تجاوزات رژیم اسرائیل در جولان اشغالی سوریه برگزار می‌کند. سازمان همکاری اسلامی در بیانیه خود اعلام کرد که کمیته اجرایی این سازمان روز سه‌شنبه نشست فوق‌العاده‌ای را در سطح نمایندگان دائمی در مقر دبیرخانه آن در جده برگزار و طی آن تشدید تجاوزات رژیم اسرائیل علیه جولان اشغالی سوریه را بررسی خواهد کرد. این نشست بنا به درخواست دولت کویت که ریاست دوره‌ای شورای وزرای خارجه این سازمان را بر عهده دارد، برگزار می‌شود.